

Bewustwo(o)rding

Leernood

Door René Berends

Bij een literatuuronderzoek naar Building Learning Power, een aanpak van (leren) leren, waarmee vooral de Engelse hoogleeraar Guy Claxton furore maakt, stuitte ik op een citaat dat mij trof. De vijftienjarige Emily schrijft: 'I guess I could call myself smart. I mean I can usually get good grades. Sometimes I worry though that I'm not equipped to achieve what I want, that I'm just a tape recorder repeating back what I've heard. I worry that once I'm out of school and people don't keep handing me information with questions...I'll be lost.'

Dit citaat zette mij aan het denken. Voelen ook onze leerlingen zich straks verloren? Focussen we ons niet te veel op de waan van de dag, de hoge Cito-scores? Bereiden wij leerlingen voldoende voor op een leven vol verandering, op inventief, creatief en onafhankelijk denken en handelen in een wereld die steeds complexer, onzekerder en veeleisender wordt? Rusten wij leerlingen toe op een arbeidsmarkt, waarvan we weten dat de top-10 banen van over twintig jaar nu nog niet bestaan?

In 'real-life' vinden leren en ontwikkeling vooral plaats bij problemen. Dat zijn situaties van *leernood*, waarbij bepaalde kennis

en vaardigheden verworven moeten worden om tot oplossingen te komen. In die situaties maken leerlingen van die problemen mentale representaties, analyses en plannen, waarop ze vervolgens reflecteren. Dan ontstaan er ingevingen en vermoedens voor oplossingen die tijdens vindingrijke experimentjes gecheckt en uitgeteerd worden. Dan ook leren leerlingen dat bij niet weten verwarring, tegenslag en frustratie hoort en dat door het bewaren van het geduld en de concentratie, door op zichzelf te blijven vertrouwen, door doorzettingsvermogen en veerkracht te tonen en zich niet af te laten leiden, deze kunnen worden overwonnen. Leerlingen leren bij problemen in 'real life' bijtijds in te schatten wanneer hulp van anderen nodig is, om kritiek te uiten en te krijgen en ervaren daarbij ook de kick om een uitdaging aan te gaan en een flow bij het werken aan oplossingen.

Het huidige schoolse leren biedt op dit vlak maar weinig. Leraren koersen op veiligheid en bieden leerstof te veel in hapklare brokken aan, netjes volgens de leerlijnen van methoden. Voor een betere toerusting op zelfstandig functioneren is het creëren van situaties, waarin leerlingen in de klas *leernood* ervaren, gewenst.